

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

27. února 2018*

„Řízení o předběžné otázce – Článek 19 odst. 1 SEU – Prostředky právní ochrany – Účinná právní ochrana – Nezávislost soudců – Listina základních práv Evropské unie – Článek 47 – Snižování platů ve vnitrostátní veřejné správě – Úsporná rozpočtová opatření“

Ve věci C-64/16,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Supremo Tribunal Administrativo (Nejvyšší správní soud, Portugalsko) ze dne 7. ledna 2016, došlým Soudnímu dvoru dne 5. února 2016, v řízení

Associação Sindical dos Juízes Portugueses

proti

Tribunal de Contas,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení: K. Lenaerts, předseda, A. Tizzano, místopředseda, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, J. L. da Cruz Vilaça, A. Rosas, E. Levits (zpravodaj) a C. G. Fernlund, předsedové senátů, C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, M. Berger, A. Prechal, E. Jarašiūnas a E. Regan, soudci,

generální advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 13. února 2017,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Associação Sindical dos Juízes Portugueses M. Rodriguesem, advogado,
- za portugalskou vládu L. Inez Fernandesem a M. Figueiredem, jakož i M. Rebelo, F. Almeida a V. Silva, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi L. Flynnem a M. Françou, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 18. května 2017,

vydává tento

* Jednací jazyk: portugálština.

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU a článku 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Associação Sindical dos Juizes Portugueses (Odborový svaz portugalských soudců, dále jen „ASJP“) a Tribunal de Contas (Účetní dvůr, Portugalsko) ve věci dočasného snížení platů členů tohoto orgánu v rámci provádění rozpočtové politiky portugalského státu.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Článek 2 SEU stanoví:

„Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. Tyto hodnoty jsou společné členským státům ve společnosti vyznačující se pluralismem, nepřípustností diskriminace, tolerancí, spravedlností, solidaritou a rovností žen a mužů.“

- 4 Článek 19 odst. 1 a 2 SEU stanoví:

„1. Soudní dvůr Evropské unie se skládá ze Soudního dvora, Tribunálu a specializovaných soudů. Zajišťuje dodržování práva při výkladu a provádění Smluv.

Členské státy stanoví prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany v oblastech pokrytých právem Unie.

2. [...]

Soudci a generální advokáti Soudního dvora a soudci Tribunálu jsou vybíráni z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti [...]

Portugalské právo

- 5 Předmětem lei n.º 75/2014 – Estabelece os mecanismos das reduções remuneratórias temporárias e as condições da sua reversão (zákon č. 75/2014, kterým se zavádějí mechanismy dočasného snížení platů a stanoví podmínky pro obnovení jejich původní výše), ze dne 12. září 2014 (*Diário da República*, 1. řada, č. 176, ze dne 12. září 2014, s. 4896, dále jen „zákon č. 75/2014“), je podle jeho čl. 1 odst. 1 stanovit dočasný mechanismus snížení platů ve veřejném sektoru.
- 6 Článek 2 uvedeného zákona zní:

„1 – Hrubé celkové částky měsíčních platů vyšších než 1 500 eur, které pobírají osoby uvedené v odstavci 9 bez ohledu na to, zda k uvedenému datu své funkce již vykonávají nebo zda je začnou z jakéhokoli důvodu vykonávat později, se snižují následujícím způsobem:

- a) o 3,5 % z celkové částky platů vyšších než 1 500 eur a nižších než 2 000 eur;

- b) o 3,5 % z částky 2 000 eur s navýšením 16 % z celkové částky platu, která přesahuje 2 000 eur, což u platů ve výši od 2 000 eur včetně do 4 165 eur odpovídá celkové procentní sazbě v rozmezí od 3,5 % do 10 %;
- c) o 10 % z celkové částky platů vyšších než 4 165 eur.

[...]

9 – Tento zákon se vztahuje na osoby zastávající veřejnou funkci a na další níže uvedené osoby:

- a) prezident republiky;
- b) předseda Assembleia da República (národní shromáždění);
- c) předseda vlády;
- d) poslanci národního shromáždění;
- e) členové vlády;
- f) soudci Tribunal Constitucional (Ústavní soud), soudci Tribunal de Contas (Účetní dvůr), nejvyšší státní zástupce, soudci obecných soudů a státní zástupci, soudci správních a daňových soudů, jakož i smírčí soudci;
- g) zástupci republiky v autonomních oblastech;
- h) poslanci assembleias legislativas das regiões autónomas (národních shromáždění autonomních oblastí);
- i) členové oblastních vlád;
- j) volení členové místních orgánů;
- k) členové ostatních orgánů zřízených Ústavou a neuvedených v předchozích písmenech, členové řídicích orgánů autonomních správních entit, zejména těch, které vykonávají svou činnost ve spolupráci s národním shromážděním;
- l) členové a zaměstnanci kanceláří, řídicích orgánů a pomocných služeb, osob vykonávajících veřejné funkce a orgánů uvedených v ustanoveních předchozích písmen, předsedy a místopředsedy Conseil supérieur de la Magistrature (Nejvyšší soudní rady), předsedy a místopředsedy Nejvyšší rady správních a daňových soudů, předsedy Supremo Tribunal de Justiça (Nejvyšší soud), předsedy a soudců Tribunal Constitucional (Ústavní soud), předsedy Supremo Tribunal Administrativo (Nejvyšší správní soud), předsedy Tribunal de Contas (Účetní dvůr), Provedor de Justiça (Veřejný ochránce práv) a nejvyššího státního zástupce;
- m) příslušníci ozbrojených sil a republikánské národní gardy (GNR), včetně vojenských soudců a vojenských poradců přidělených k vojenskému oddělení státního zastupitelství, jakož i dalších ozbrojených složek;
- n) řídicí pracovníci kanceláře prezidenta republiky a služebních útvarů národního shromáždění a dalších struktur poskytujících podporu ústavním orgánům a ostatním službám a orgánům ústřední, regionální a místní státní správy, jakož i pracovníci, kteří vykonávají rovnocenné funkce za úplatu;

- o) členové správních orgánů a osoby v obdobném postavení, členové výkonných, rozhodovacích, poradních, dozorčích nebo veškerých dalších statutárních orgánů veřejných organizací obecného i zvláštního režimu, právnických osob veřejného práva požívajících nezávislého postavení z důvodu jejich činnosti v oblasti regulace, dohledu či kontroly, veřejných podniků s výhradní či většinovou veřejnou kapitálovou účastí, veřejných podniků, jejichž provoz je svěřen třetímu podniku a entit, které jsou součástí sektoru regionálních a místních podniků, jakož i veřejných nadací a veškerých dalších veřejných entit;
- p) pracovníci, kteří zastávají veřejné funkce v kanceláři prezidenta republiky, v národním shromáždění a v dalších ústavních orgánech, jakož i pracovníci zastávající veřejné funkce v rámci jakéhokoliv typu pracovního vztahu podle veřejného práva, včetně pracovníků přeřazených do neaktivního postavení za účelem profesní rekvalifikace nebo pracovníků, kteří čerpají mimořádné pracovní volno;
- q) pracovníci veřejných organizací zvláštního režimu a veřejnoprávních právnických osob požívajících nezávislého postavení z důvodu jejich činnosti v oblasti regulace, dohledu či kontroly, včetně pracovníků nezávislých regulačních orgánů;
- r) pracovníci veřejných podniků s výhradní či většinovou veřejnou kapitálovou účastí, veřejných podniků a entit, které jsou součástí sektoru regionálních a místních podniků;
- s) pracovníci a vedoucí pracovníci veřejnoprávních nadací a veřejných institucí založených podle soukromého práva, jakož i veřejných institucí neuvedených v ustanoveních předchozích písmen;
- t) pracovníci v záloze, v předdůchodovém postavení či v pohotovosti mimo aktivní službu, kteří pobírají peněžité dávky, jejichž výše se počítá podle platu pracovníků v aktivní službě.

[...]

15 – Režim stanovený tímto článkem má závaznou povahu a má přednost před jakýmkoli jiným zvláštním či mimořádným ustanovením, které je s ním v rozporu, jakož i před nástroji předpisů upravujících kolektivní smlouvy a pracovními smlouvami, jimiž se od něj nelze odchýlit ani jej nelze změnit.“

7 Lei n.º 159-A/2015 – Extinção da redução remuneratória na Administração Pública (zákon č. 159-A/2015, o zrušení snížení platů ve veřejné správě), ze dne 30. prosince 2015 (*Diário da República*, 1. řada, č. 254, ze dne 30. prosince 2015, s. 10006-(4), dále jen „zákon č. 159-A/2015“), v postupných krocích ukončil s účinností od 1. ledna 2016 platnost opatření na snižování platů podle zákona č. 75/2014.

8 Článek 1 tohoto zákona stanoví:

„Tímto zákonem se ukončuje snižování platů podle zákona [č. 75/2014] za podmínek uvedených v následujícím článku.“

9 Článek 2 uvedeného zákona stanoví:

„Snížení platu stanovené zákonem [č. 75/2014] se bude v průběhu roku 2016 postupně rušit ve čtvrtletních intervalech následujícím způsobem:

- a) návrat o 40 % pro platy vyplácené od 1. ledna 2016;
- b) návrat o 60 % pro platy vyplácené od 1. dubna 2016;

- c) návrat o 80 % pro platy vyplácené od 1. července 2016;
- d) úplné zrušení snížení platu od 1. října 2016.“

10 Podle lei n.º 98/97 Organização e Processo do Tribunal de Contas (zákon č. 98/97 o organizaci a řízení Účetního dvůra) ze dne 26. srpna 1997 (*Diário da República*, řada I-A, č. 196, ze dne 26. srpna 1997), provádí Účetní dvůr zejména kontrolu vybírání vlastních zdrojů Unie a použití unijních finančních prostředků, a na základě čl. 5 odst. 1 písm. h) tohoto zákona může v této oblasti jednat ve spolupráci s příslušnými unijními orgány. Podle článků 44 a 96 tohoto zákona je Účetní dvůr rovněž příslušný k projednávání otázek týkajících se předběžného přezkumu (*visto*) legality aktů, smluv nebo jiných nástrojů vytvářejících výdaje nebo zadlužení z veřejných prostředků, zejména v rámci postupů při zadávání veřejných zakázek.

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 11 Zákonem č. 75/2014 snížil portugalský zákonodárce s účinností od října 2014 a dočasně výši platů řady osob vykonávajících veřejnou funkci a osob, které působí ve veřejném sektoru. Na základě správních aktů, jež byly v rámci „správy platů“ přijaty na základě tohoto zákona, se snížily platy soudců Tribunal de Contas (Účetní dvůr).
- 12 ASJP, jednající na účet členů Tribunal de Contas (Účetní dvůr), podal u Supremo Tribunal Administrativo (Nejvyšší správní soud, Portugalsko) zvláštní správní žalobu směřující ke zrušení uvedených správních aktů vztahujících se na říjen 2014 a následující měsíce, k uložení žalované straně povinnosti vrátit srážky z platů, které byly provedeny, spolu s úroky z prodlení v zákonné výši a k uznání práva dotčených osob pobírat plnou výši jejich platů.
- 13 Na podporu své žaloby ASJP tvrdí, že opatření na snižování platů porušují „zásadu nezávislosti soudců“ zakotvenou nejen v portugalské ústavě, ale také v unijním právu, a to v čl. 19 odst. 1 druhém pododstavci SEU a článku 47 Listiny.
- 14 Podle předkládajícího soudu vycházejí opatření na dočasné snížení platů ve veřejném sektoru z požadavků nezbytných ke snížení nadměrného rozpočtového deficitu portugalského státu v průběhu roku 2011. Domnívá se, že tyto kroky byly učiněny v rámci unijního práva, nebo z něj přinejmenším pramení, a to z důvodu, že uvedené požadavky byly uloženy portugalské vládě v unijních rozhodnutích, jimiž se tomuto členskému státu mimo jiné poskytuje finanční pomoc.
- 15 V tomto ohledu předkládající soud uvádí, že diskreční pravomoc, kterou disponuje portugalský stát k provádění své rozpočtové politiky a která byla uznána unijními orgány, uvedený stát nicméně nezproštuje povinnosti dodržovat obecné zásady unijního práva, včetně zásady nezávislosti soudců, jak unijních, tak vnitrostátních soudů.
- 16 Podle předkládajícího soudu je totiž účinná soudní ochrana práv vyplývajících z unijního právního řádu zajišťována v souladu s čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU především vnitrostátními soudy. Vnitrostátním soudům přísluší takovou ochranu poskytovat v souladu se zásadami nezávislosti a nestrannosti uvedenými v článku 47 Listiny.
- 17 Předkládající soud v tomto ohledu zdůrazňuje, že nezávislost soudních orgánů se odvíjí od záruk spojených s postavením jejich členů, včetně jejich platového ohodnocení.

- 18 Za těchto okolností se Supremo Tribunal Administrativo (Nejvyšší správní soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být zásada nezávislosti soudců zakotvená v čl. 19 odst. 1 druhém pododstavci SEU, v článku 47 Listiny, jakož i v judikatuře Soudního dvora vykládána s ohledem na závazné požadavky na odstranění nadměrného rozpočtového deficitu a na finanční pomoc podle unijního práva v tom smyslu, že brání takovým opatřením na snižování platů soudců v Portugalsku, jako jsou opatření podle článku 2 zákona č. [75/2014], která jsou jednostranně a soustavně ukládána jinými nezávislými složkami/orgány veřejné moci?“

K předběžné otázce

Kpřípustnosti

- 19 Evropská komise tvrdí, že předkládající soud ve svém rozhodnutí neuvedl důvody pro výběr ustanovení unijního práva, o jejichž výklad žádá.
- 20 V tomto ohledu je třeba připomenout, že z ducha spolupráce, v němž má být vedeno řízení o předběžné otázce, vyplývá, že je nezbytné, aby vnitrostátní soud ve svém předkládacím rozhodnutí uvedl konkrétní důvody, proč má za to, že je odpověď na jeho otázky týkající se výkladu některých ustanovení unijního práva nezbytná k vyřešení sporu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. května 2016, Philip Morris Brands a další, C-547/14, EU:C:2016:325, bod 47 a citovaná judikatura).
- 21 V projednávaném případě předkládací rozhodnutí obsahuje údaje dostatečné k tomu, aby Soudní dvůr mohl pochopit důvody, proč předkládající soud žádá pro účely sporu v původním řízení o výklad čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU a článku 47 Listiny.
- 22 Portugalská vláda namítá nepřípustnost žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce z důvodu, že zákon č. 159-A/2015 ke dni 1. října 2016 zcela zrušil snižování platů, jež se ode dne 1. října 2014 vztahovalo na osoby pracující ve veřejném sektoru. Tvrdí, že veškerá tvrzení ohledně údajného porušení zásady nezávislosti soudců v důsledku tohoto snižování platů jsou bezpředmětná.
- 23 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Soudní dvůr může odmítnout rozhodnout o žádosti podané vnitrostátním soudem pouze, pokud je zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení nebo jedná-li se o hypotetický problém (viz zejména rozsudek ze dne 21. prosince 2016, Associazione Italia Nostra Onlus, C-444/15, EU:C:2016:978, bod 36 a citovaná judikatura).
- 24 V projednávaném případě, jak uvedl generální advokát v bodě 32 svého stanoviska, se spor projednávaný před předkládajícím soudem ve věci v původním řízení týká zrušení správních aktů, na základě kterých byly sníženy platy členů Tribunal de Contas (Účetní dvůr), jakož i vrácení částek, které byly sraženy z platů na základě zákona č. 75/2014.
- 25 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru přitom vyplývá, že částky sražené z platů dotčených osob v období od října 2014 do října 2016 nebyly uvedeným osobám vráceny. Vzhledem k tomu, že spor v původním řízení není bezpředmětný, je třeba tuto námitku nepřípustnosti zamítnout.
- 26 Z výše uvedeného vyplývá, že je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce přípustná.

K věci samé

- 27 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU vykládán v tom smyslu, že zásada nezávislosti soudců brání tomu, aby se na členy soudní moci členského státu vztahovala taková obecná opatření na snižování platů, o jaká se jedná ve věci v původním řízení a která souvisejí s odstraňováním rozpočtového deficitu a unijním programem finanční pomoci.
- 28 Vzhledem k tomu, že žalobkyně v původním řízení jedná výhradně na účet členů Tribunal de Contas (Účetní dvůr), je třeba za účelem odpovědi na tuto otázku vycházet pouze ze situace členů tohoto orgánu.
- 29 Úvodem je třeba poznamenat, pokud jde o působnost *ratione materiae* čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, že se toto ustanovení vztahuje na „oblasti pokryté právem Unie“, a to bez ohledu na situaci, kdy členské státy uplatňují toto právo ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny.
- 30 Podle článku 2 SEU je Unie založena na takových hodnotách, jako je právní stát, které jsou společné členským státům ve společnosti vyznačující se mimo jiné spravedlností. V tomto ohledu je třeba uvést, že vzájemná důvěra mezi členskými státy, a zejména mezi jejich soudy vychází ze základního předpokladu, podle kterého členské státy sdílejí řadu společných hodnot, na nichž se Unie zakládá, jak je upřesněno v uvedeném článku 2 SEU [v tomto smyslu viz posudek č. 2/13 (Přistoupení Unie k EÚLP), ze dne 18. prosince 2014, EU:C:2014:2454, bod 168].
- 31 Unie je unií práva, ve které mají jednotlivci právo soudní cestou napadnout legalitu každého rozhodnutí nebo jakéhokoliv jiného vnitrostátního aktu týkajícího se použití unijního aktu vůči nim (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. října 2013, Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Parlament a Rada, C-583/11 P, EU:C:2013:625, body 91 a 94, jakož i citovaná judikatura).
- 32 Článek 19 SEU, který vyjadřuje hodnotu právního státu potvrzenou v článku 2 SEU, pověřuje soudním přezkumem v unijním právním řádu nejen Soudní dvůr, ale i vnitrostátní soudy [v tomto smyslu viz posudek č. 1/09 (Dohoda o vytvoření jednotného systému pro řešení sporů týkajících se patentů) ze dne 8. března 2011, EU:C:2011:123, bod 66; rozsudky ze dne 3. října 2013, Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Parlament a Rada, C-583/11 P, EU:C:2013:625, bod 90, jakož i ze dne 28. dubna 2015, T & L Sugars et Sidul Açúcares v. Komise, C-456/13 P, EU:C:2015:284, bod 45].
- 33 Tyto soudy tedy ve spolupráci se Soudním dvorem plní úkol, který jim je svěřen společně a směřuje k zajištění dodržování práva při výkladu a uplatňování Smluv [v tomto smyslu viz posudek č. 1/09 (Dohoda o vytvoření jednotného systému pro řešení sporů týkajících se patentů) ze dne 8. března 2011, EU:C:2011:123, bod 69, jakož i rozsudek ze dne 3. října 2013, Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Parlament a Rada, C-583/11 P, EU:C:2013:625, bod 99].
- 34 Je tedy na členských státech, aby zejména na základě zásady loajální spolupráce zakotvené v čl. 4 odst. 3 prvním pododstavci SEU zajistily na svých územích uplatňování a dodržování unijního práva [v tomto smyslu viz posudek č. 1/09 (Dohoda o vytvoření jednotného systému pro řešení sporů týkajících se patentů) ze dne 8. března 2011, EU:C:2011:123, bod 68]. Na tomto základě, a jak je stanoveno v čl. 19 odst. 1 druhém pododstavci SEU, stanoví členské státy nezbytné procesní prostředky, které zajišťují dodržování práv jednotlivců na účinnou právní ochranu v oblastech pokrytých unijním právem. Členským státům tak přísluší stanovit systém procesních prostředků a řízení, které v těchto oblastech zajišťují účinnou právní ochranu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 3. října 2013, Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Parlament a Rada, C-583/11 P, EU:C:2013:625, body 100 a 101, jakož i citovaná judikatura).
- 35 Zásada účinné soudní ochrany práv, která pro jednotlivce vyplývá z unijního práva, na kterou odkazuje čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU, totiž představuje obecnou zásadu unijního práva, která vyplývá z ústavních tradic společných členským státům, která byla zakotvena v člancích 6 a 13

Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950, a která je nyní potvrzena v článku 47 Listiny (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 13. března 2007, *Unibet*, C-432/05, EU:C:2007:163, bod 37, a ze dne 22. prosince 2010, *DEB*, C-279/09, EU:C:2010:811, body 29 až 33).

- 36 Samotná existence účinného soudního přezkumu sloužícího k zajištění dodržování unijního práva je inherentní existenci právního státu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. března 2017, *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, bod 73 a citovaná judikatura).
- 37 Z toho vyplývá, že každý členský stát musí zajistit, aby orgány, které jakožto „soudy“ ve smyslu vymezeném unijním právem spadají do jeho systému procesních prostředků v oblastech pokrytých unijním právem, splňovaly požadavky na účinnou právní ochranu.
- 38 V tomto ohledu je třeba uvést, že mezi skutečnosti, které mají být zohledněny v rámci posouzení postavení orgánu coby „soudu“, patří to, zda je daný orgán zřízen zákonem, zda se jedná o stálý orgán, zda má obligatorní jurisdikci, zda má řízení před ním kontradiktorní povahu, zda aplikuje právní normy a zda je nezávislý (rozsudek ze dne 16. února 2017, *Margarit Panicello*, C-503/15, EU:C:2017:126, bod 27 a citovaná judikatura).
- 39 V projednávaném případě je třeba uvést, že podle informací, jimiž disponuje Soudní dvůr a které přísluší ověřit vnitrostátnímu soudu, mohou být Tribunal de Contas (Účetní dvůr) předkládány podle zákona č. 98/97 citovaného v bodě 10 tohoto rozsudku otázky týkající se vlastních zdrojů Unie a použití unijních finančních prostředků. Takové otázky se přitom mohou týkat uplatňování nebo výkladu unijního práva (viz zejména rozsudek ze dne 26. května 2016, *Județul Neamț a Județul Bacău*, C-260/14 a C-261/14, EU:C:2016:360). Totéž platí pro otázky týkající se předběžného přezkumu (*visto*) legality aktů, smluv nebo jiných nástrojů vytvářejících výdaje nebo zadlužení z veřejných prostředků, mimo jiné v rámci postupů při zadávání veřejných zakázek, o nichž může tento orgán podle uvedeného zákona rovněž rozhodovat.
- 40 Pokud se tudíž může Tribunal de Contas (Účetní dvůr) vyjadřovat, jakožto „soud“ ve smyslu uvedeném v bodě 38 tohoto rozsudku, k otázkám týkajícím se uplatňování nebo výkladu unijního práva, což přísluší ověřit vnitrostátnímu soudu, musí daný členský stát zajistit, že tento orgán splňuje požadavky na účinnou právní ochranu v souladu s čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU.
- 41 Ochrana nezávislosti takového orgánu je k zajištění uvedené právní ochrany zásadní, jak potvrzuje čl. 47 druhý pododstavec Listiny, který mezi požadavky plynoucími ze základního práva na účinný přezkum uvádí přístup k „nezávislému“ soudu.
- 42 Záruka nezávislosti, která je inherentní posláním rozhodovat jako soud (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. září 2006, *Wilson*, C-506/04, EU:C:2006:587, bod 49; ze dne 14. června 2017, *Online Games* a další, C-685/15, EU:C:2017:452, bod 60, a ze dne 13. prosince 2017, *El Hassani*, C-403/16, EU:C:2017:960, bod 40), platí nejen na unijní úrovni pro unijní soudce a generální advokáty Soudního dvora, jak stanoví čl. 19 odst. 2 třetí pododstavec SEU, nýbrž také na úrovni členských států pro vnitrostátní soudy.
- 43 Nezávislost vnitrostátních soudů je klíčová zvláště pro řádné fungování systému soudní spolupráce, kterou ztělesňuje mechanismus řízení o předběžné otázce stanovený v článku 267 SFEU, v tom smyslu, že tento mechanismus může být v souladu s ustálenou judikaturou připomenutou v bodě 38 tohoto rozsudku aktivován pouze orgánem, který je pověřen aplikací unijního práva a splňuje uvedené kritérium nezávislosti.
- 44 Pojem nezávislosti zejména předpokládá, že daný orgán vykonává své soudní funkce zcela samostatně, není hierarchicky vázán ani podřízen a od nikoho nepřijímá příkazy či pokyny jakéhokoliv původu, čímž je chráněn před vnějšími zásahy nebo tlaky, které by mohly narušit nezávislost rozhodování jeho

členů a ovlivnit jejich rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. září 2006, Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, bod 51, a ze dne 16. února 2017, Margarit Panicello, C-503/15, EU:C:2017:126, bod 37 a citovaná judikatura).

- 45 Stejně jako neodvolatelnost členů dotčeného orgánu (viz zejména rozsudek ze dne 19. září 2006, Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, bod 51), představuje přitom platové ohodnocení těchto členů úměrné významu funkcí, které vykonávají, záruku vlastní nezávislosti soudců.
- 46 V projednávaném případě je třeba uvést, jak vyplývá z údajů poskytnutých předkládajícím soudem, že opatření na snižování platů dotčená v původním řízení byla přijata za účelem splnění požadavků na odstranění nadměrného rozpočtového deficitu portugalského státu a v souvislosti s unijním programem finanční pomoci tomuto členskému státu.
- 47 Uvedená opatření stanovila omezené krácení platů v procentní sazbě, která se lišila v závislosti na jejich výši.
- 48 Tato opatření se nevztahovala jen na členy Tribunal de Contas (Účetní dvůr), ale šířeji i na různé okruhy osob zastávajících veřejné funkce a osob působících ve veřejném sektoru, včetně zástupců moci zákonodárné, výkonné a soudní.
- 49 Uvedená opatření proto nemohou být vnímána jako opatření přijatá specificky vůči členům Tribunal de Contas (Účetní dvůr). Jeví se naopak jako obecná opatření, jejichž cílem je přimět všechny osoby pracující ve vnitrostátní veřejné správě, aby přispěly ke snaze dosáhnout úspor za účelem splnění požadavku na snížení nadměrného rozpočtového deficitu portugalského státu.
- 50 Konečně, jak vyplývá z názvu zákona č. 75/2014 a ze samotného znění jeho čl. 1 odst. 1, opatření na snížení platů zavedená tímto zákonem, která nabyla účinnosti dne 1. října 2014, byla dočasná. Zákon č. 159-A/2015 zcela ukončil platnost těchto opatření ke dni 1. října 2016 v návaznosti na postupové snižování srážek z platů, k němuž docházelo v průběhu roku 2016.
- 51 Za těchto podmínek nelze považovat opatření na snižování platů dotčená v původním řízení za zásah do nezávislosti členů Tribunal de Contas (Účetní dvůr).
- 52 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU musí být vykládán v tom smyslu, že zásada nezávislosti soudců nebrání tomu, aby se na členy Tribunal de Contas (Účetní dvůr) vztahovala taková obecná opatření na snižování platů, o jaká se jedná ve věci v původním řízení a která souvisejí s odstraňováním rozpočtového deficitu a unijním programem finanční pomoci.

K nákladům řízení

- 53 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU musí být vykládán v tom smyslu, že zásada nezávislosti soudců nebrání tomu, aby se na členy Tribunal de Contas (Účetní dvůr, Portugalsko) vztahovala taková obecná opatření na snižování platů, o jaká se jedná ve věci v původním řízení a která souvisejí s odstraňováním rozpočtového deficitu a programem finanční pomoci Evropské unie.

Podpisy.